

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ చతుర్నవతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్నవతితమః సర్గః ॥

రాక్షసీనాం విలాపః

తాని నాగసహస్రాణి సారోహాణి చ వాజినాం ।
రథానాం త్వగ్నివర్ణానాం సద్వజానాం సహస్రశః ॥ 6.94.1 ॥

రాక్షసానాం సహస్రాణి గదాపరిఘయోధినాం ।
కాంచనధ్వజచిత్రాణాం శూరాణాం కామరూపిణాం ॥ 6.94.2 ॥

నిహతాని శరైర్దిష్టైస్తప్తకాంచనభూషణైః ।
రావణేన ప్రయుక్తాని రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 6.94.3 ॥

దృష్ట్వా శ్రుత్వా చ సంభ్రాంతా హతశేషా నిశాచరాః ।
రాక్షస్యశ్చ సమాగమ్య దీనాశ్చింతాపరిప్లుతాః ॥ 6.94.4 ॥

విధవా హతపుత్రాశ్చ క్రోశంత్యో హతబాంధవాః ।
రాక్షస్యః సహ సంగమ్య దుఃఖార్తాః పర్యదేవయన్ ॥ 6.94.5 ॥

కథం శూర్పణఖా వృద్ధా కరాలా నిర్ణతోదరీ ।
ఆససాద వనే రామం కందర్పసమరూపిణం ॥ 6.94.6 ॥

సుకుమారం మహాసత్త్వం సర్వభూతహితే రతం ।
తం దృష్ట్వా లోకవధ్యా సా హీనరూపా ప్రకామితా ॥ 6.94.7 ॥

కథం సర్వగుణైర్హినా గుణవంతం మహౌజసం |
సుముఖం దుర్ముఖీ రామం కామయామాస రాక్షసీ || 6.94.8 ||

జనస్యాస్యాల్యభాగ్యత్వాద్ వలినీ శ్వేతమూర్ధజా |
అకార్యమపహాస్యం చ సర్వలోకవిగర్హితం || 6.94.9 ||

రాక్షసానాం వినాశాయ దూషణస్య ఖరస్య చ |
చకారాప్రతిరూపా సా రాఘవస్య ప్రధర్షణం || 6.94.10 ||

తన్నిమిత్తమిదం వైరం రావణేన కృతం మహత్ |
వధాయ సీతా సాఽఽనీతా దశగ్రీవేణ రక్షసా || 6.94.11 ||

న చ సీతాం దశగ్రీవః ప్రాప్నోతి జనకాత్మజాం |
బద్ధం బలవతా వైరమక్షయం రాఘవేణ చ || 6.94.12 ||

వైదేహీం ప్రార్థయానం తం విరాధం ప్రేక్ష్య రాక్షసం |
హతమేకేన రామేణ పర్యాప్తం తన్నిదర్శనం || 6.94.13 ||

చతుర్దశ సహస్రాణి రక్షసాం భీమకర్మణాం |
నిహతాని జనస్థానే శరైరగ్నిశిఖోపమైః || 6.94.14 ||

ఖరశ్చ నిహతః సంఖ్యే దూషణస్త్రిశిరాస్తథా |
శరైరాదిత్యసంకాశైః పర్యాప్తం తన్నిదర్శనం || 6.94.15 ||

హతో యోజనబాహుశ్చ కబంధో రుధిరాశనః |
క్రోధాన్నాదం నదన్ సోఽథ పర్యాప్తం తన్నిదర్శనం || 6.94.16 ||

జఘాన బలినం రామః సహస్రనయనాత్మజం |
వాలినం మేరుసంకాశం పర్యాప్తం తన్నిదర్శనం || 6.94.17 ||

ఋష్యమూకే వసంశ్చైవ దీనో భగ్నుమనోరథః |
సుగ్రీవః ప్రాపితో రాజ్యం పర్యాప్తం తన్నిదర్శనం || 6.94.18 ||

ధర్మార్థసహితం వాక్యం సర్వేషాం రక్షసాం హితం |
యుక్తం విభీషణేనోక్తం మోహాత్ తస్య న రోచతే || 6.94.19 ||

విభీషణవచః కుర్యాద్ యది స్మ ధనదానుజః |
శ్మశానభూతా దుఃఖార్తా నేయం లంకా భవిష్యతి || 6.94.20 ||

కుంభకర్ణం హతం శ్రుత్వా రాఘవేణ మహాబలం |
అతికాయం చ దుర్మర్షం లక్ష్మణేన హతం తదా |
ప్రియం చేంద్రజితం పుత్రం రావణో నావబుధ్యతే || 6.94.21 ||

మమ పుత్రో మమ భ్రాతా మమ భర్తా రణే హతః |
ఇత్యేష శ్రూయతే శబ్దో రాక్షసీనాం కులే కులే || 6.94.22 ||

రథాశ్వనాగాశ్చ హతాస్తత్ర తత్ర సహస్రశః |
రణే రామేణ శూరేణ హతాశ్చాపి పదాతయః || 6.94.23 ||

రుద్రో వా యది వా విష్ణుర్మహేంద్రో వా శతక్రతుః |
హంతి నో రామరూపేణ యది వా స్వయమంతకః || 6.94.24 ||

హతప్రవీరా రామేణ నిరాశా జీవితే వయం |
అపశ్యంత్యో భయస్యాంతమనాథా విలపామహే || 6.94.25 ||

రామహస్తాద్ దశగ్రీవః శూరో దత్తమహావరః |
ఇదం భయం మహాఘోరం సముత్పన్నం న బుధ్యతే || 6.94.26 ||

తం న దేవా న గంధర్వా న పిశాచా న రాక్షసాః |
ఉపస్రుష్టం పరిత్రాతుం శక్తా రామేణ సంయుగే || 6.94.27 ||

ఉత్పాతాశ్చాపి దృశ్యంతే రావణస్య రణే రణే |
కథయంతి హి రామేణ రావణస్య నిబర్హణం || 6.94.28 ||

పితామహేన ప్రీతేన దేవదానవరాక్షసైః |
రావణస్యాభయం దత్తం మనుష్యేభ్యో న యాచితం || 6.94.29 ||

తదిదం మానుషం మన్యే ప్రాప్తం నిఃసంశయం భయం |
జీవితాంతకరం ఘోరం రక్షసాం రావణస్య చ || 6.94.30 ||

పీడ్యమానాస్తు బలినా వరదానేన రక్షసా |
దీప్తైస్తపోభిర్విబుధాః పితామహమపూజయన్ || 6.94.31 ||

దేవతానాం హితార్థాయ మహాత్మా వై పితామహాః |
ఉవాచ దేవతాస్తుష్ట ఇదం సర్వా మహద్వచః || 6.94.32 ||

అద్యప్రభృతి లోకాంస్త్రీన్ సర్వే దానవరాక్షసాః |
భయేన ప్రభృతా నిత్యం విచరిష్యంతి శాశ్వతం || 6.94.33 ||

దైవతైస్తు సమాగమ్య సర్వైశ్చేంద్రపురోగమైః |
వృషధ్వజస్త్రిపురహా మహాదేవః ప్రతోషితః || 6.94.34 ||

ప్రసన్నస్తు మహాదేవో దేవానేతద్ వచోఽబ్రవీత్ |
ఉత్పత్యతి హితార్థం వో నారీ రక్షఃక్షయావహా || 6.94.35 ||

ఏషా దేవైః ప్రయుక్తా తు క్షుద్ యథా దానవాన్ పురా |
భక్షయిష్యతి నః సర్వాన్ రాక్షసఘ్నీ సరావణాన్ || 6.94.36 ||

రావణస్యాపనీతేన దుర్వినీతస్య దుర్మతేః |
అయం నిష్ఠానకో ఘోరః శోకేన సమభిప్లుతః || 6.94.37 ||

తం న పశ్యామహే లోకే యో నః శరణదో భవేత్ |
రాఘవేణోపసృష్టానాం కాలేనేవ యుగక్షయే || 6.94.38 ||

నాస్తి నః శరణం కించిద్ భయే మహతి తిష్ఠతాం |
దావాగ్నివేష్టితానాం హి కరేణూనాం యథా వనే || 6.94.39 ||

ప్రాప్తకాలం కృతం తేన పౌలస్త్యేన మహాత్మనా |
యత ఏవ భయం దృష్టం తమేవ శరణం గతః || 6.94.40 ||

ఇతీవ సర్వా రజనీచరస్త్రియః
పరస్పరం సంపరిరభ్య బాహుభిః |
విషేదురార్తాతిభయాభిపీడితా
వినేదురుచ్ఛైశ్చ తదా సుదారుణం || 6.94.41 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్నవతితమః సర్గః ||